Ročník 1998

SBÍRKA ZÁKONŮ
ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 73 **Rozeslána dne 11. září 1998** **Cena Kč 21,–**

OBSAH:

210. Zákon o rodině (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)

211. Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 190/1997 Sb., o poskytnutí finanční pomoci v oblasti bydlení občanům postiženým povodněmi v roce 1997, ve znění pozdějších předpisů

212. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi vládou České republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic

213. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody mezi Českou republikou a Běloruskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic

Opatření ústředních orgánů

Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se upravují postupy účtování pro podnikatele

Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se upravují postupy účtování u fyzických osob provozujících podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost, účtujících v soustavě jednoduchého účetnictví

Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se upravuje účtová osnova a postupy účtování pro obecně prospěšné společnosti

Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se upravuje účtová osnova a postupy účtování pro politické strany, hnutí, občanská sdružení a jiné nevýdělečné organizace

Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se upravuje účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce

Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se mění postupy účtování pro banky

Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se mění postupy účtování pro pojišťovny

Redakční sdělení o opravě chyb ve vyhlášce č. 109/1998 Sb.

210

PŘEDSEDA POSLANECKÉ SNĚMOVNY

vyhlašuje

úplné znění zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem č. 132/1982 Sb., zákonem č. 234/1992 Sb., nálezem Ústavního soudu č. 72/1995 Sb. a zákonem č. 91/1998 Sb.

ZÁKON
o rodině

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto

zákoně o rodině

Články I až VII
zrušeny

ČÁST PRVNÍ
MANŽELSTVÍ

Hlava první
VZNIK MANŽELSTVÍ

§ 1

(1) Manželství je trvalé společenství muže a ženy založené zákonem stanoveným způsobem.

(2) Hlavním účelem manželství je založení rodiny a řádná výchova dětí.

§ 2

Muž a žena, kteří chtějí spolu uzavřít manželství (dále jen „snoubenci"), mají předem poznat navzájem své charakterové vlastnosti a svůj zdravotní stav, aby mohli založit manželství, které splní svůj účel.

§ 3

(1) Manželství se uzavírá svobodným a úplným souhlasným prohlášením muže a ženy o tom, že spolu vstupují do manželství učiněným před obecním úřadem pověřeným vést matriky, popřípadě úřadem, který plní jeho funkci, (dále jen „matriční úřad") nebo před orgánem církve nebo náboženské společnosti, oprávněné k tomu zvláštním předpisem.

(2) Prohlášení se činí veřejně a slavnostním způsobem v přítomnosti dvou svědků.

§ 4

Občanský sňatek

(1) Prohlášení o uzavření manželství učiní snoubenci před starostou (primátorem) nebo pověřeným členem obecního (městského) zastupitelstva matričního úřadu, v jehož obvodu má jeden z nich trvalý pobyt, a to za přítomnosti matrikáře.

(2) Příslušný matriční úřad může povolit uzavření manželství před jiným matričním úřadem nebo na kterémkoli vhodném místě.

(3) Je-li život snoubence přímo ohrožen, může se manželství uzavřít před kterýmkoli obecním úřadem na kterémkoli místě.

Církevní sňatek

§ 4a

(1) Prohlášení o uzavření manželství učiní snoubenci před příslušným orgánem církve, a to před osobou pověřenou oprávněnou církví nebo náboženskou společností.[1])

(2) Manželství se uzavírá v místě určeném předpisy církve nebo náboženské společnosti pro náboženské obřady nebo náboženské úkony.

(3) Je-li život snoubence přímo ohrožen, může se manželství uzavřít na kterémkoli místě.

§ 4b

(1) Podmínky uzavření manželství stanovené tímto zákonem platí i pro církevní sňatek.

(2) Církevní sňatek může být uzavřen až poté, kdy snoubenci předloží oddávajícímu osvědčení vydané příslušným matričním úřadem, od jehož vydání neuplynuly více než tři měsíce, o tom, že splnili všech-

[1]) Zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností.

ny požadavky zákona pro uzavření platného manželství.

(3) Orgán církve, před kterým došlo k uzavření manželství, je povinen bezodkladně doručit protokol o uzavření manželství s uvedením skutečností podle zvláštních předpisů[2]) příslušnému matričnímu úřadu, v jehož obvodě bylo manželství uzavřeno.[3])

§ 4c

Manželství uzavřená občany České a Slovenské Federativní Republiky v období od 1. ledna 1950 do nabytí účinnosti tohoto zákona církevní formou v zahraničí podle práva platného v místě uzavření manželství, jsou platná podle československého práva.

§ 5

Občan České republiky může v cizině uzavřít manželství též před zastupitelským úřadem České republiky oprávněným k tomu zvláštním předpisem.[3a])

§ 6

(1) Snoubenci jsou povinni předložit stanovené doklady,[3b]) jakož i prohlásit, že jim nejsou známy okolnosti vylučující uzavření manželství, že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvážili úpravu budoucích majetkových vztahů, uspořádání budoucího bydlení a hmotné zajištění rodiny po uzavření manželství.

(2) Kdo chce uzavřít nové manželství, je povinen prokázat, že jeho dřívější manželství zaniklo, nebo bylo prohlášeno za neplatné.

(3) Matriční úřad může předložení stanovených dokladů prominout, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

§ 7

(1) Je-li život toho, kdo chce uzavřít manželství, přímo ohrožen, není třeba předložit doklady jinak k uzavření manželství potřebné. I v takovém případě však snoubenci musí prohlásit, že jim nejsou známy okolnosti, které by uzavření manželství vylučovaly.

(2) V cizině může přijmout prohlášení snoubenců v případě uvedeném v odstavci 1 i kapitán lodi plující pod vlajkou České republiky, kapitán letadla registrovaného v České republice a velitel vojenské jednotky České republiky v zahraničí.

§ 8

(1) Snoubenci jsou povinni při uzavírání manželství před matričním úřadem nebo oprávněným orgánem církve souhlasně prohlásit, zda příjmení jednoho z nich bude jejich příjmením společným, či zda si ponechají svá dosavadní příjmení nebo zda spolu s příjmením společným bude jeden z nich užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí; bylo-li předchozí příjmení složeno ze dvou příjmení, může být na druhém místě užíváno a uváděno jen jedno z nich.

(2) Ponechají-li si svá dosavadní příjmení, prohlásí, které z jejich příjmení bude příjmením společných dětí.

§ 9

(1) Z důležitých důvodů může okresní úřad povolit, aby prohlášení jednoho ze snoubenců, že vstupuje do manželství, učinil jeho zástupce. Plná moc musí být písemná a podpis na ní musí být úředně ověřen. Druhý snoubenec, se kterým má být manželství uzavřeno, musí být v ní přesně označen, jinak manželství nevznikne.

(2) Odvolání plné moci je účinné, jen pokud se o něm druhý snoubenec dozví předtím, než učiní prohlášení, že vstupuje do manželství.

§ 10

(1) Byl-li uzavřen občanský sňatek, nemají následné náboženské obřady právní následky.

(2) Byl-li uzavřen církevní sňatek, nelze následně uzavřít občanský sňatek.

Hlava druhá

NEPLATNOST A NEEXISTENCE MANŽELSTVÍ

§ 11

(1) Manželství nemůže být uzavřeno se ženatým mužem nebo vdanou ženou; neplatnost manželství vysloví soud i bez návrhu.

(2) K výroku o neplatnosti nedojde a takové manželství se stane platným, jakmile dřívější manželství zaniklo, nebo bylo prohlášeno za neplatné.

§ 12

Manželství nemůže být uzavřeno mezi předky a potomky a mezi sourozenci; totéž platí o příbuzenství

---

[2]) § 11 zákona č. 268/1949 Sb., o matrikách.

[3]) § 4 odst. 1 zákona č. 268/1949 Sb.

[3a]) Čl. 5 písm. f) vyhlášky č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

[3b]) Vyhláška č. 22/1977 Sb., kterou se vydávají bližší předpisy k zákonu o matrikách, ve znění pozdějších předpisů.

založeném osvojením, pokud osvojení trvá. Neplatnost manželství vysloví soud i bez návrhu.

§ 13

(1) Manželství nemůže uzavřít nezletilý. Výjimečně, jestliže to je v souladu se společenským účelem manželství, může soud z důležitých důvodů povolit uzavření manželství nezletilému staršímu než šestnáct let. Bez tohoto povolení je manželství neplatné a soud vysloví neplatnost i bez návrhu.

(2) K výroku o neplatnosti manželství však nedojde a takové manželství se stane platným, jestliže manžel, který byl v době uzavření manželství nezletilý, již dovršil osmnáctý rok, nebo jestliže manželka otěhotněla.

§ 14

(1) Manželství nemůže uzavřít osoba zbavená způsobilosti k právním úkonům.

(2) Osoba, jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena, může uzavřít manželství jen s povolením soudu.

(3) Manželství nemůže uzavřít osoba stižená duševní poruchou, která by měla za následek omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům. Soud však může osobě, která je stižena duševní poruchou, která by měla za následek omezení způsobilosti k právním úkonům, uzavření manželství povolit, je-li zdravotní stav osoby slučitelný s účelem manželství.

(4) Uzavře-li manželství osoba zbavená způsobilosti k právním úkonům nebo osoba, která trpí duševní poruchou, která by měla za následek zbavení způsobilosti k právním úkonům, vysloví soud neplatnost manželství i bez návrhu.

(5) Uzavře-li manželství osoba, jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena, nebo osoba stižená duševní poruchou, která by měla za následek omezení způsobilosti k právním úkonům, bez povolení soudu, vysloví soud neplatnost tohoto manželství na návrh kteréhokoli z manželů. Neplatnost manželství soud nevysloví, jestliže zdravotní stav manžela se stal slučitelný s účelem manželství.

§ 15

(1) Jestliže manželství zaniklo, nelze je prohlásit za neplatné.

(2) Bylo-li manželství uzavřeno se ženatým mužem nebo vdanou ženou nebo mezi předky a potomky a mezi sourozenci, vysloví se neplatnost i po jeho zániku. Totéž platí o manželství uzavřeném mezi osobami, které jsou v příbuzenském poměru na základě osvojení.

§ 15a

(1) Manželství je neplatné, jestliže prohlášení o uzavření manželství bylo učiněno v důsledku bezprávné výhrůžky anebo omylu týkajícího se totožnosti jednoho ze snoubenců nebo povahy právního úkonu uzavření manželství. Soud vysloví neplatnost takového manželství na návrh kteréhokoli z manželů.

(2) Právo manžela uplatnit neplatnost manželství podle odstavce 1 zanikne uplynutím jednoho roku ode dne, kdy se o rozhodné skutečnosti dozvěděl.

§ 16

(1) Bylo-li řízení o prohlášení manželství za neplatné na návrh některého z manželů již zahájeno, lze neplatnost manželství vyslovit i po smrti druhého manžela.

(2) Po smrti manžela, který podal návrh na prohlášení manželství za neplatné, lze vyslovit neplatnost manželství také tehdy, požádají-li o to do jednoho roku po jeho smrti jeho potomci.

§ 17

(1) Manželství prohlášené za neplatné se považuje za neuzavřené.

(2) O právech a povinnostech manželů ke společnému dítěti a o jejich majetkových poměrech po prohlášení manželství za neplatné, platí obdobně ustanovení o právech a povinnostech rozvedených manželů ke společnému dítěti a o jejich majetkových poměrech.

§ 17a

(1) Manželství nevznikne, jestliže muž nebo žena byli k prohlášení o uzavření manželství donuceni fyzickým násilím.

(2) Manželství nevznikne, jestliže bylo uzavřeno nezletilým mladším šestnácti let.

(3) Manželství nevznikne, jestliže nebyly dodrženy podmínky uvedené v § 4, § 4a odst. 1, § 4b odst. 2 a § 9.

Hlava třetí

VZTAHY MEZI MANŽELY

§ 18

Muž a žena mají v manželství stejná práva a stejné povinnosti. Jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svoji důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí.

§ 19

(1) O uspokojování potřeb rodiny jsou povinni

oba manželé pečovat podle svých schopností, možností a majetkových poměrů.

(2) Poskytování peněžních a jiných prostředků na náklady společné domácnosti může být zcela nebo zčásti vyváženo osobní péčí o společnou domácnost a děti.

(3) Neplní-li jeden z manželů svoji povinnost hradit náklady společné domácnosti, rozhodne na návrh druhého manžela ve věci soud.

§ 20

O záležitostech rodiny rozhodují manželé společně. Nedohodnou-li se o podstatných věcech, rozhodne na návrh jednoho z nich soud.

§ 21

(1) Manžel je oprávněn zastupovat druhého manžela v jeho běžných záležitostech, zejména přijímat za něho běžná plnění, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.

(2) Jednání jednoho manžela při obstarávání běžných záležitostí rodiny zavazuje oba manžely společně a nerozdílně.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 neplatí, jestliže jiné osobě bylo známo, že druhý manžel tyto účinky proti ní výslovně vyloučil.

Hlava čtvrtá

ZÁNIK MANŽELSTVÍ SMRTÍ, PROHLÁŠENÍM MANŽELA ZA MRTVÉHO

§ 22

(1) Manželství zaniká smrtí nebo prohlášením jednoho manžela za mrtvého. Byl-li manžel prohlášen za mrtvého, manželství zaniká dnem, kdy rozhodnutí o tom nabude právní moci.

(2) Bude-li prohlášení za mrtvého zrušeno, neobnoví se zaniklé manželství, jestliže mezitím manžel toho, kdo byl prohlášen za mrtvého, uzavřel manželství nové.

Hlava pátá

ROZVOD

§ 23
zrušen

§ 24

(1) Soud může manželství na návrh některého z manželů rozvést, jestliže je manželství tak hluboce a trvale rozvráceno, že nelze očekávat obnovení manželského soužití; bere přitom v úvahu příčiny rozvratu manželství.

(2) Mají-li manželé nezletilé děti, nemůže být manželství rozvedeno, bylo-li by to v rozporu se zájmem těchto dětí, daným zvláštními důvody.

§ 24a

(1) Jestliže manželství trvalo alespoň jeden rok, manželé spolu nejméně šest měsíců nežijí a k návrhu na rozvod se druhý manžel připojí, má se za to, že podmínky uvedené v ustanovení § 24 odst. 1 jsou splněny. Soud nezjišťuje příčiny rozvratu a manželství rozvede, jsou-li předloženy

a) písemné smlouvy s úředně ověřenými podpisy účastníků upravující pro dobu po tomto rozvodu vypořádání vzájemných majetkových vztahů, práva a povinnosti společného bydlení a případnou vyživovací povinnost, a

b) pravomocné rozhodnutí soudu o schválení dohody o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu.

(2) Ustanovení § 24 odst. 2 platí obdobně.

§ 24b

(1) Návrhu na rozvod, s nímž nesouhlasí manžel, který se na rozvratu manželství porušením manželských povinností převážně nepodílel a jemuž by byla rozvodem způsobena zvlášť závažná újma, soud nevyhoví, pokud mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství.

(2) Jestliže však manželé spolu nežijí po dobu delší než tři roky, soud manželství rozvede, jsou-li splněny podmínky § 24.

§ 25

Manželství nelze rozvést, dokud nenabude právní moci rozhodnutí o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu, které vydá soud v řízení podle § 176 občanského soudního řádu.

§ 26

(1) Před rozhodnutím, kterým se rozvádí manželství rodičů nezletilého dítěte, upraví soud jejich práva a povinnosti k dítěti pro dobu po rozvodu, zejména určí, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu.

(2) Jsou-li oba rodiče způsobilí dítě vychovávat a mají-li o výchovu zájem, může soud svěřit dítě do společné, popřípadě střídavé výchovy obou rodičů, je-li to v zájmu dítěte a budou-li tak lépe zajištěny jeho potřeby.

(3) Rozhodnutí o úpravě výkonu rodičovské zodpovědnosti může být nahrazeno dohodou rodičů, která ke své platnosti potřebuje schválení soudu.

(4) Při rozhodování o svěření dítěte do výchovy

rodičů soud sleduje především zájem dítěte s ohledem na jeho osobnost, zejména vlohy, schopnosti a vývojové možnosti, a se zřetelem na životní poměry rodičů. Dbá, aby bylo respektováno právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi a právo druhého rodiče, jemuž nebude dítě svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti. Soud přihlédne rovněž k citové orientaci a zázemí dítěte, výchovné schopnosti a odpovědnosti rodiče, stabilitě budoucího výchovného prostředí, ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem, k citovým vazbám dítěte na sourozence, prarodiče a další příbuzné a též k hmotnému zabezpečení ze strany rodiče včetně bytových poměrů.

(5) Soud vždy vezme v úvahu, kdo dosud kromě řádné péče o dítě dbal o jeho výchovu po stránce citové, rozumové a mravní.

§ 27

(1) Dohoda o styku rodičů s dítětem nepotřebuje schválení soudu.

(2) Soud však styk rodičů s dítětem upraví, vyžaduje-li to zájem na jeho výchově a poměry v rodině. Bránění oprávněnému rodiči ve styku s dítětem, pokud je opakovaně bezdůvodné, je považováno za změnu poměrů, vyžadující nové rozhodnutí o výchovném prostředí.

(3) Jestliže je to nutné v zájmu dítěte, soud styk dítěte s rodičem omezí nebo jej i zakáže.

(4) Vyžaduje-li to zájem dítěte a poměry v rodině, může soud upravit styk dítěte s prarodiči a sourozenci.

§ 28

Změní-li se poměry, může soud změnit i bez návrhu rozhodnutí nebo dohodu rodičů o výkonu jejich rodičovských práv a povinností.

§ 29

Manžel, který přijal příjmení druhého manžela, může do jednoho měsíce po právní moci rozhodnutí o rozvodu oznámit matričnímu úřadu, že přijímá opět své dřívější příjmení, popřípadě že upouští od užívání společného příjmení vedle příjmení dřívějšího.

ČÁST DRUHÁ
VZTAHY MEZI RODIČI A DĚTMI

Hlava první
RODIČOVSKÁ ZODPOVĚDNOST

§ 30
zrušen

§ 31

(1) Rodičovská zodpovědnost je souhrn práv a povinností

a) při péči o nezletilé dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj,

b) při zastupování nezletilého dítěte,

c) při správě jeho jmění.

(2) Při výkonu práv a povinností uvedených v odstavci 1 jsou rodiče povinni důsledně chránit zájmy dítěte, řídit jeho jednání a vykonávat nad ním dohled odpovídající stupni jeho vývoje. Mají právo užít přiměřených výchovných prostředků tak, aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a jakkoli ohroženo jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.

(3) Dítě, které je schopno s ohledem na stupeň svého vývoje vytvořit si vlastní názor a posoudit dosah opatření jeho se týkajících, má právo obdržet potřebné informace a svobodně se vyjadřovat ke všem rozhodnutím rodičů týkajících se podstatných záležitostí jeho osoby a být slyšeno v každém řízení, v němž se o takových záležitostech rozhoduje.

(4) Dítě, které žije ve společné domácnosti s rodiči, je povinno podle svých schopností jim pomáhat. Je dále povinno přispívat i na úhradu společných potřeb rodiny, pokud má vlastní příjem, popřípadě majetek, kterého lze použít pro společné potřeby rodiny.

§ 32

(1) Rozhodující úlohu ve výchově dětí mají rodiče.

(2) Rodiče mají být osobním životem a chováním příkladem svým dětem.

§ 33

Na výchově dítěte se podílí i manžel, který není rodičem dítěte, za předpokladu, že s ním žije ve společné domácnosti.

§ 34

(1) Rodičovská zodpovědnost náleží oběma rodičům.

(2) Jestliže jeden z rodičů nežije, není znám nebo nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, náleží rodičovská zodpovědnost druhému rodiči. Totéž platí, je-li jeden z rodičů rodičovské zodpovědnosti zbaven a nebo je-li výkon jeho rodičovské zodpovědnosti pozastaven.

(3) Soud může přiznat rodičovskou zodpovědnost ve vztahu k péči o dítě i nezletilému rodiči dítěte, který dosáhl věku šestnácti let, má-li potřebné předpoklady pro výkon práv a povinností z rodičovské zodpovědnosti vyplývajících.

§ 35

Dítě je povinno své rodiče ctít a respektovat.

§ 36

Rodiče zastupují dítě při právních úkonech, ke kterým není plně způsobilé.[5])

§ 37

(1) Žádný z rodičů nemůže zastoupit své dítě, jde-li o právní úkony ve věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí týchž rodičů.

(2) Nemůže-li dítě zastoupit žádný z rodičů, ustanoví soud dítěti opatrovníka, který bude dítě v řízení nebo při určitém právním úkonu zastupovat. Tímto opatrovníkem zpravidla ustanoví orgán sociálně právní ochrany dětí.

§ 37a

(1) Jmění dítěte jsou rodiče povinni spravovat s péčí řádného hospodáře.

(2) Výnosu majetku dítěte lze použít nejprve pro jeho vlastní výživu a teprve potom přiměřeně i pro potřebu rodiny. Majetková podstata může být dotčena jen v případě, že by vznikl nezaviněně ze strany osob výživou povinných hrubý nepoměr mezi poměry nezletilého dítěte a osob výživou povinných.

(3) Jakmile dítě dosáhne zletilosti, odevzdají mu rodiče jmění, které spravovali. Jsou povinni podat vyúčtování ze správy jmění tehdy, když o to dítě požádá do jednoho roku po skončení správy. Práva dítěte z odpovědnosti za škodu a z bezdůvodného obohacení zůstávají nedotčena.

§ 37b

(1) V odůvodněných případech, kdy by majetkové zájmy dítěte mohly být ohroženy, ustanoví soud pro zvýšenou ochranu jeho jmění opatrovníka. Opatrovníkem může být ustanovena fyzická osoba, která má způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, svým způsobem života zaručuje řádný výkon této funkce v zájmu dítěte a s ustanovením opatrovníkem souhlasí.

(2) Nemůže-li být opatrovníkem ustanovena fyzická osoba, ustanoví soud opatrovníkem zpravidla orgán sociálně právní ochrany dětí.

(3) Soud vymezí rozsah jmění, které bude opatrovník s péčí řádného hospodáře spravovat. Zároveň určí, jakým způsobem má být, popřípadě nesmí být s jednotlivými částmi nakládáno. Zejména stanoví způsob výkonu vlastnických a jiných věcných práv a práv z duševního vlastnictví, způsob výkonu práv k cenným papírům a práv závazkových.

(4) Opatrovník nesmí při správě jmění činit úkony, které jsou spojeny s nepřiměřeným rizikem.

(5) Opatrovník podléhá dohledu soudu. Soud podle okolností konkrétního případu podmíní platnost právního úkonu opatrovníka svým souhlasem a určí povinnost pravidelného podávání zpráv o správě jmění dítěte.

(6) Opatrovník je povinen nejpozději do dvou měsíců po skončení své funkce předložit soudu závěrečný účet ze správy jmění dítěte.

(7) Opatrovník má právo na úhradu nutných výdajů spojených se správou jmění a na přiměřenou odměnu z výnosu majetku dítěte. Výši odměny stanoví soud.

(8) Opatrovník odpovídá za porušení povinností uvedených v odstavcích 3 a 4 podle obecných předpisů o náhradě škody.

§ 38

(1) Děti mají společné příjmení rodičů nebo příjmení jednoho z nich, určené dohodou při uzavření manželství.

(2) Jde-li o dítě, jehož příjmení nebylo takto určeno a jehož rodiče mají příjmení různá, dohodnou se rodiče o příjmení dítěte a oznámí to matričnímu úřadu.

(3) Nedohodnou-li se rodiče o jménu nebo příjmení dítěte, anebo není-li žádný z rodičů znám, určí jméno nebo příjmení soud.

§ 39

(1) Uzavřou-li rodiče manželství po narození svého dítěte, bude mít dítě příjmení určené pro jejich ostatní děti.

(2) Uzavře-li manželství matka dítěte, jehož otec není znám, mohou manželé před matričním úřadem souhlasně prohlásit, že příjmení určené pro jejich ostatní děti bude mít i toto dítě.

§ 40

Příjmení dítěte se nemůže podle předchozích ustanovení změnit, jakmile dítě nabude zletilosti.

[5]) § 8 a 9 občanského zákoníku.

Hlava druhá

SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

§ 41

(1) Sociálně právní ochranou dětí se rozumí ochrana práva dítěte na zdravý vývoj, řádnou výchovu a ochrana oprávněných zájmů dítěte; za oprávněný zájem dítěte se považuje i ochrana jeho jmění (§ 37a a 37b). Sociálně právní ochranou dětí se rozumí též předcházení vzniku ohrožení dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje a působení k obnovení narušených funkcí rodiny. Cílem sociálně právní ochrany je blaho dítěte. Sociálně právní ochranu dětí zajišťují příslušné orgány[6]) a obce[7]) tím, že zejména zjišťují případy ohroženého nebo narušeného vývoje nebo výchovy dětí a jsou povinny činit opatření k odstranění jejich příčin a důsledků, zejména opatření směřující k ochraně dětí před tělesným nebo duševním násilím a zanedbáváním.

(2) Jestliže rodičům brání překážky ve výkonu rodičovské zodpovědnosti vůči dítěti, popřípadě je-li dítě ohroženo, je každý z nich oprávněn dovolat se pomoci orgánů sociálně právní ochrany dětí, jiných státních orgánů, škol, školských, zdravotnických či poradenských zařízení a orgánů obce. To platí přiměřeně i pro jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte. Dovolat se pomoci těchto orgánů a zařízení je oprávněno i samo dítě.

§ 42

(1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče. Na takové chování dětí nebo na vážné porušení práv a povinností rodičů může v zájmu dítěte kdokoli upozornit orgán sociálně právní ochrany dětí, soud nebo jiný oprávněný orgán.

(2) Tato oznámení jsou důvěrná, a pokud jde o oznámení fyzické osoby, nesmí orgán, který toto oznámení přijal, sdělit zdroj svých informací, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

(3) Opatření, kterými se omezuje rodičovská zodpovědnost, může učinit jen soud.

§ 43

(1) Orgán sociálně právní ochrany dětí v součinnosti s rodiči, školou a jinými fyzickými a právnickými osobami zajišťuje ve svém obvodu příznivé podmínky pro výchovu, vzdělání a všestranný vývoj nezletilých dětí a chrání jejich zájmy.

(2) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může orgán sociálně právní ochrany dětí učinit tato opatření:

a) napomene vhodným způsobem nezletilého, jeho rodiče a osoby, kteří narušují jeho řádnou výchovu;
b) stanoví nad nezletilým dohled a provádí jej za součinnosti školy, občanských sdružení v místě bydliště nebo na pracovišti;
c) uloží nezletilému omezení, která zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu, zejména návštěvu podniků a zábav pro nezletilého vzhledem k jeho osobě nevhodných.

(3) Tato opatření může učinit i soud; učiní-li je orgán sociálně právní ochrany dětí, nepotřebují schválení soudu. Měnit nebo rušit taková opatření může jen orgán, který je učinil.

§ 44

(1) Brání-li rodiči ve výkonu jeho rodičovské zodpovědnosti závažná překážka a vyžaduje-li to zájem dítěte, může soud pozastavit výkon rodičovské zodpovědnosti.

(2) Nevykonává-li rodič řádně povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti a vyžaduje-li to zájem dítěte, soud jeho rodičovskou zodpovědnost omezí; přitom vždy konkrétně vymezí rozsah práv a povinností, na které se omezení vztahuje.

(3) Zneužívá-li rodič svou rodičovskou zodpovědnost nebo její výkon nebo ji závažným způsobem zanedbává, soud jej rodičovské zodpovědnosti zbaví.

(4) Dopustil-li se rodič úmyslného trestného činu proti svému dítěti či ke spáchání trestného činu své dítě mladší patnácti let použil, popřípadě se dopustil trestného činu jako spolupachatel, návodce či pomocník k trestnému činu spáchanému jeho dítětem, soud vždy posoudí, zda tu nejsou důvody pro zahájení řízení o zbavení rodičovské zodpovědnosti.

(5) Vyživovací povinnost rodiče vůči dítěti rozhodnutím soudu podle předchozích odstavců nezaniká.

§ 45

(1) Vyžaduje-li to zájem dítěte, může soud svěřit dítě do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, jestliže tato osoba poskytuje záruku jeho řádné výchovy a se svěřením dítěte souhlasí. Při výběru vhodné osoby dá soud přednost zpravidla příbuznému dítěte.

(2) Dítě je možno svěřit i do společné výchovy

---

[6]) § 19 zákona č. 114/1978 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění nálezu Ústavního soudu č. 72/1995 Sb.

[7]) § 15 zákona č. 114/1978 Sb., ve znění zákona č. 118/1995 Sb.

manželů. Zemře-li jeden z manželů, zůstává dítě ve výchově druhého manžela. Po rozvodu manželů rozhodne soud o výchově dítěte; do rozhodnutí soudu společná výchova trvá.

(3) Do výchovy jen jednoho manžela je možno dítě svěřit pouze se souhlasem druhého manžela. Tohoto souhlasu není třeba, jestliže druhý z manželů pozbyl způsobilosti k právním úkonům nebo je-li opatření tohoto souhlasu spojeno s překážkou těžko překonatelnou.

(4) Při rozhodnutí o svěření dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče vymezí soud rozsah jejich práv a povinností k dítěti.

§ 46

(1) Soud může svěřit dítě do pěstounské péče; podmínky stanoví zvláštní předpis.

(2) Jestliže je výchova dítěte vážně ohrožena nebo vážně narušena a jiná výchovná opatření nevedla k nápravě nebo jestliže z jiných závažných důvodů nemohou rodiče výchovu dítěte zabezpečit, může soud nařídit ústavní výchovu. Jestliže je to v zájmu nezletilého nutné, může soud nařídit ústavní výchovu i v případě, že jiná výchovná opatření nepředcházela. Z důležitých důvodů může soud prodloužit ústavní výchovu až na jeden rok po dosažení zletilosti.

(3) Před nařízením ústavní výchovy je soud povinen zkoumat, zda výchovu dítěte nelze zajistit náhradní rodinnou péčí, která má přednost před výchovou ústavní. Pominou-li po nařízení ústavní výchovy její důvody nebo lze-li dítěti zajistit náhradní rodinnou péči, soud ústavní výchovu zruší.

§ 47

Orgán sociálně právní ochrany dětí a soud soustavně sledují provádění výchovných opatření jimi učiněných a hodnotí jejich účinnost.

§ 48

(1) Je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte, pro ochranu jeho práv nebo právem chráněných zájmů, jsou pracovníci orgánu sociálně právní ochrany dětí nebo osoby, které byly pověřeny ochranou zájmů dítěte, oprávněni navštívit dítě v prostředí, kde žije, především v bytě, zjistit v jeho bydlišti, škole nebo na pracovišti, zda je o něj náležitě pečováno, a vyšetřit výchovné poměry.

(2) Je-li dítě s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost samo schopno vyjádřit svobodně svůj názor a poznatky, je třeba na jeho názor a poznatky vzít zřetel při dalších opatřeních.

§ 49

Nedohodnou-li se rodiče o podstatných věcech při výkonu rodičovské zodpovědnosti, rozhodne soud.

§ 50

(1) Nežijí-li rodiče nezletilého dítěte spolu a nedohodnou-li se o úpravě výchovy a výživy dítěte, může soud i bez návrhu rozhodnout, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu.

(2) Ustanovení § 26 až 28 platí tu obdobně.

Hlava třetí

URČENÍ RODIČOVSTVÍ

§ 50a

Matkou dítěte je žena, která dítě porodila.

§ 51

(1) Narodí-li se dítě v době od uzavření manželství do uplynutí třístého dne po zániku manželství nebo po jeho prohlášení za neplatné, považuje se za otce manžel matky.

(2) Narodí-li se dítě ženě znovu provdané, považuje se za otce manžel pozdější, i když se dítě narodilo před uplynutím třístého dne potom, kdy její dřívější manželství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné.

(3) Při počítání času, který je rozhodující pro určení otcovství, má se za to, že manželství toho, jenž byl prohlášen za mrtvého, zaniklo dnem, který byl v rozhodnutí o prohlášení za mrtvého určen jako den smrti.

§ 52

(1) Za otce se jinak považuje muž, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů učiněným před matričním úřadem nebo soudem.

(2) Prohlášení nezletilého rodiče o otcovství musí být učiněno vždy před soudem.

(3) Prohlášení matky není třeba, nemůže-li pro duševní poruchu posoudit význam svého jednání, nebo je-li opatření jejího prohlášení spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

§ 53

Souhlasným prohlášením rodičů lze určit otcovství k dítěti ještě nenarozenému, je-li již počato.

§ 54

(1) Nedošlo-li k určení otcovství podle předchozích ustanovení, může dítě, matka i muž, který o sobě tvrdí, že je otcem, navrhnout, aby otcovství určil soud.

(2) Za otce se považuje muž, který s matkou dítěte souložil v době, od které neprošlo do narození dítěte méně než sto osmdesát a více než tři sta dnů, pokud jeho otcovství závažné okolnosti nevylučují.

§ 55

Není-li domnělý otec naživu, podává se návrh na určení otcovství proti opatrovníkovi, kterého soud ustanovil.

§ 56

(1) Jestliže navrhovatel v průběhu řízení zemře, může v řízení pokračovat druhý, k návrhu oprávněný. Do šesti měsíců po smrti dítěte mohou podat návrh na určení otcovství též potomci navrhovatele, prokáží-li právní zájem na tomto určení.

(2) Zemře-li v průběhu řízení muž, proti kterému návrh na určení otcovství směřuje, pokračuje soud v řízení proti opatrovníkovi, kterého ustanoví soud.

(3) Zemře-li v průběhu řízení muž, který o sobě tvrdil, že je otcem, a nepokračuje-li v řízení dítě nebo matka, soud řízení zastaví.

§ 57

(1) Manžel může do šesti měsíců ode dne, kdy se dozví, že se jeho manželce narodilo dítě, popřít u soudu, že je jeho otcem.

(2) Jestliže manžel pozbyl způsobilost k právním úkonům a tato nezpůsobilost vznikla před uplynutím popěrné lhůty, může otcovství popřít jeho opatrovník, a to do šesti měsíců ode dne, kdy se dozví o narození dítěte, nebo věděl-li o jeho narození již dříve, do šesti měsíců po svém ustanovení.

§ 58

(1) Narodí-li se dítě v době mezi stoosmdesátým dnem od uzavření manželství a třístým dnem po tom, kdy manželství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné, lze otcovství popřít jen tehdy, je-li vyloučeno, že by manžel matky mohl být otcem dítěte. Narodí-li se dítě do tři sta dnů po rozvodu manželství a jiný muž o sobě tvrdí, že je otcem dítěte, lze otcovství manžela považovat za vyloučené též na základě souhlasného prohlášení matky, manžela a tohoto muže. Toto prohlášení musí být učiněno v řízení o popření otcovství.

(2) Otcovství k dítěti narozenému v době mezi stoosmdesátým dnem a třístým dnem od umělého oplodňování vykonaného se souhlasem manžela matky nelze popřít. Otcovství však lze popřít, jestliže by se prokázalo, že matka dítěte otěhotněla jinak.

(3) Narodí-li se dítě před stoosmdesátým dnem od uzavření manželství, postačí k tomu, aby se manžel matky nepovažoval za otce, popře-li u soudu své otcovství. To však neplatí, jestliže manžel s matkou dítěte souložil v době, od níž neprošlo do narození dítěte méně než sto osmdesát a více než tři sta dní, nebo jestliže při uzavření manželství věděl, že je těhotná.

§ 59

(1) Manžel má právo popřít otcovství vůči dítěti a matce, jsou-li oba na živu, a nežije-li jeden z nich, vůči druhému. Není-li na živu ani dítě, ani matka, toto právo manžel nemá.

(2) Také matka může do šesti měsíců od narození dítěte popřít, že otcem dítěte je její manžel. Ustanovení o popěrném právu manžela platí tu obdobně.

§ 60

Bylo-li pravomocně rozhodnuto, že pozdější manžel není otcem dítěte znovu provdané matky, počíná šestiměsíční lhůta k popření otcovství pro dřívějšího manžela dnem, kdy se dověděl o tomto pravomocném rozhodnutí.

§ 61

(1) Muž, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů, může je před soudem popřít, jen je-li vyloučeno, že by mohl být otcem dítěte a dokud neuplyne šest měsíců ode dne, kdy bylo takto otcovství určeno; tato lhůta neskončí před uplynutím šesti měsíců od narození dítěte.

(2) Také matka dítěte může ve stejné lhůtě popřít, že je otcem dítěte muž, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů.

(3) Ustanovení § 57 odst. 2 a § 59 odst. 1 platí tu obdobně.

§ 62

(1) Uplynula-li lhůta stanovená pro popření otcovství jedním z rodičů, může nejvyšší státní zástupce, vyžaduje-li to zájem dítěte, podat návrh na popření otcovství proti otci, matce a dítěti.

(2) Není-li některý z nich naživu, může nejvyšší státní zástupce podat návrh na popření otcovství proti ostatním z nich; není-li naživu nikdo z nich, může podat návrh proti opatrovníkovi, kterého soud pro tuto věc ustanovil.

§ 62a

Nejvyšší státní zástupce může, a to před uplynutím lhůty stanovené pro popření otcovství, podat návrh na popření otcovství muže, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů, ale který nemůže být otcem dítěte, je-li to ve zřejmém zájmu dítěte a v souladu s ustanoveními zaručujícími základní lidská práva.

Hlava čtvrtá
OSVOJENÍ

§ 63

(1) Osvojením vzniká mezi osvojitelem a osvojencem takový poměr, jaký je mezi rodiči a dětmi, a mezi osvojencem a příbuznými osvojitele poměr příbuzenský. Osvojitelé mají rodičovskou zodpovědnost při výchově dětí (§ 31 až 37b).

(2) O osvojení rozhoduje soud na návrh osvojitele.

§ 64

(1) Osvojiteli se mohou stát pouze fyzické osoby, které zaručují způsobem svého života, že osvojení bude ku prospěchu dítěte i společnosti.

(2) Osvojitelem nemůže být ten, kdo nemá způsobilost k právním úkonům.

§ 65

(1) Mezi osvojitelem a osvojencem musí být přiměřený věkový rozdíl.

(2) Osvojit lze nezletilého, a to jen je-li mu osvojení ku prospěchu.

§ 66

(1) Jako společné dítě mohou někoho osvojit jen manželé.

(2) Je-li osvojitel manželem, může osvojit jen se souhlasem druhého manžela; tohoto souhlasu není třeba, jestliže druhý manžel pozbyl způsobilost k právním úkonům nebo je-li opatření tohoto souhlasu spojeno s překážkou těžko překonatelnou.

§ 67

(1) K osvojení je třeba souhlasu zákonného zástupce osvojovaného dítěte. Je-li toto dítě schopno posoudit dosah osvojení, je třeba také jeho souhlasu, ledaže by tím byl zmařen účel osvojení.

(2) K osvojení je třeba souhlasu rodiče, i když je nezletilý.

§ 68

(1) Pokud jsou zákonnými zástupci osvojovaného dítěte jeho rodiče, není třeba jejich souhlasu, jestliže

a) po dobu nejméně šesti měsíců soustavně neprojevovali opravdový zájem o dítě, zejména tím, že dítě pravidelně nenavštěvovali, neplnili pravidelně a dobrovolně vyživovací povinnost k dítěti a neprojevují snahu upravit si v mezích svých možností své rodinné a sociální poměry tak, aby se mohli osobně ujmout péče o dítě, nebo

b) po dobu nejméně dvou měsíců po narození dítěte neprojevili o dítě žádný zájem, ačkoliv jim v projevení zájmu nebránila závažná překážka.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně i v případě, že rodič je nezletilý.

(3) O splnění podmínek uvedených v odstavci 1 rozhoduje ke dni podání návrhu orgánem sociálně právní ochrany dětí jako opatrovníkem dítěte, popřípadě rodičem dítěte soud.

§ 68a

Souhlasu rodičů, kteří jsou zákonnými zástupci osvojovaného dítěte, není dále třeba, jestliže rodiče dají souhlas k osvojení předem bez vztahu k určitým osvojitelům. Souhlas předem musí být dán osobně přítomným rodičem písemně před soudem nebo před příslušným orgánem sociálně právní ochrany dětí. Souhlas může být dán rodičem nejdříve šest týdnů po narození dítěte. Odvolat souhlas lze toliko do doby, než je dítě umístěno na základě rozhodnutí do péče budoucích osvojitelů.

§ 68b

V případech uvedených v § 68 odst. 1 a § 68a je třeba k osvojení souhlasu opatrovníka, který byl osvojovanému dítěti ustanoven v řízení o osvojení.

§ 69

(1) Před rozhodnutím soudu o osvojení musí být dítě nejméně po dobu tří měsíců v péči budoucího osvojitele, a to na jeho náklad.

(2) O svěření dítěte, které je v ústavu z rozhodnutí soudu nebo z vůle rodičů, do péče budoucích osvojitelů rozhodne orgán sociálně právní ochrany dětí; ustanovení § 67 až 68b platí obdobně.

(3) Rozhodne-li se pěstoun osvojit dítě svěřené mu do pěstounské péče, nevyžaduje se, aby před rozhodnutím soudu o osvojení bylo dítě nejméně po dobu tří měsíců v péči pěstouna na jeho náklad, pokud pěstounská péče trvala alespoň po tuto dobu.

(4) Ustanovení odstavce 3 platí obdobně v případech, kdy se rozhodne osvojit dítě svěřené mu do výchovy jiná fyzická osoba než rodič podle § 45, a v případech, kdy se rozhodne osvojit dítě poručník, který o ně osobně pečuje.

§ 69a

Před rozhodnutím poučí soud osvojitele o účelu, obsahu i důsledcích osvojení.

§ 70

Soud je povinen zjistit na základě lékařského vyšetření a dalších potřebných vyšetření zdravotní stav

osvojitelů, jejich osobnostní dispozice a motivaci k osvojení a posoudit, zda se nepříčí účelům osvojení, a s výsledky svého šetření seznámit osvojitele i zákonného zástupce osvojence. Je povinen zjistit zdravotní stav osvojence a s výsledky svého zjištění seznámit osvojitele i zákonného zástupce osvojence.

§ 70a

Dítě nemůže být osvojeno, dokud rozhodnutí soudu v řízení o určení otcovství zahájeném na návrh muže, který o sobě tvrdí, že je otcem osvojovaného dítěte, nenabude právní moci.

§ 71

Osvojenec bude mít příjmení osvojitele. Společný osvojenec manželů bude mít příjmení určené pro ostatní jejich děti; to platí i v případě, že osvojitelem je manžel matky osvojence.

§ 72

(1) Osvojením zanikají vzájemná práva a povinnosti mezi osvojencem a původní rodinou. Zanikají také práva a povinnosti opatrovníka, popřípadě poručníka, který byl ustanoven, aby za rodiče tato práva a povinnosti vykonával.

(2) Je-li osvojitel manželem jednoho z rodičů osvojence, nedotýká se osvojení vztahů mezi osvojencem a tímto rodičem i jeho příbuznými.

§ 73

(1) Osvojení, vyjma osvojení nezrušitelného, může soud zrušit jen z důležitých důvodů na návrh osvojence nebo osvojitele.

(2) Zrušením osvojení vznikají znovu vzájemná práva a povinnosti mezi osvojencem a původní rodinou. Osvojenec bude mít opět své dřívější příjmení.

Osvojení nezrušitelné

§ 74

(1) Osvojení může být provedeno také tak, že soud na návrh osvojitele rozhodne, aby osvojitel byl zapsán v matrice místo rodiče osvojence.

(2) Takto mohou osvojit dítě pouze manželé, nebo jeden z manželů, který žije s některým z rodičů dítěte v manželství, a nebo pozůstalý manžel po rodiči nebo osvojiteli dítěte. Výjimečně může takto osvojit i osamělá osoba, jestliže jsou jinak předpoklady, že toto osvojení bude plnit svoje společenské poslání. V takovém případě soud též rozhodne, aby byl z matriky vypuštěn zápis o druhém rodiči dítěte.

(3) Toto osvojení nelze zrušit.

§ 75

Osvojit lze jen nezletilého staršího jednoho roku.

§ 76

Osvojenec může být opětovně osvojen jen v případě, že je osvojován manželem osvojitele nebo osvojitel zemřel a nebo dřívější osvojení bylo zrušeno.

§ 77

Rozhodnutí o tom, že osvojitel bude zapsán v matrice místo rodiče osvojence, může soud učinit také dodatečně, dokud osvojenec nedosáhl zletilosti, a to i v případech osvojení provedeného podle dřívějších předpisů. Nebyl-li v řízení o osvojení osvojenec slyšen, není k tomuto rozhodnutí zapotřebí jeho souhlasu.

Hlava pátá

PORUČENSTVÍ A OPATROVNICTVÍ

Poručenství

§ 78

Jestliže rodiče dítěte zemřeli, byli zbaveni rodičovské zodpovědnosti, výkon jejich rodičovské zodpovědnosti byl pozastaven nebo nemají způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, ustanoví soud dítěti poručníka, který bude nezletilého vychovávat, zastupovat a spravovat jeho majetek místo jeho rodičů.

§ 79

(1) Není-li to v rozporu se zájmy dítěte, ustanoví soud poručníkem především toho, koho doporučili rodiče. Nebyl-li nikdo takto doporučen, ustanoví soud poručníkem někoho z příbuzných a nebo osob blízkých dítěti nebo jeho rodině, popřípadě jinou fyzickou osobu.

(2) Poručníky nezletilého dítěte mohou být ustanoveni i manželé.

(3) Nemůže-li být poručníkem ustanovena fyzická osoba, ustanoví soud poručníkem orgán sociálně právní ochrany dětí.

(4) Dokud není dítěti ustanoven poručník nebo dokud se ustanovený poručník neujme své funkce, činí neodkladné úkony v zájmu dítěte a v jeho zastoupení orgán sociálně právní ochrany dětí.

§ 80

(1) Poručník odpovídá soudu za řádné plnění této funkce a podléhá jeho pravidelnému dozoru. Zejména je povinen podávat soudu zprávy o osobě poručence a účty ze správy jeho jmění. Soud však může poručníka zprostit povinnosti podávat podrobné vyúčtování, ne-

přesahují-li výnosy jmění pravděpodobné náklady na výchovu a výživu poručence.

(2) Je-li správa jmění poručence spojena se značnou námahou, může soud poručníkovi na jeho žádost přiznat z tohoto jmění přiměřenou odměnu ročně a nebo při skončení správy.

(3) Poručník je povinen nejdéle do dvou měsíců po skončení svého poručenství předložit soudu závěrečný účet ze správy jmění poručence. Této povinnosti může soud poručníka zprostit.

(4) Jakékoli rozhodnutí poručníka v podstatné věci týkající se dítěte vyžaduje schválení soudem.

(5) Ustanovení § 37b zde platí obdobně.

§ 81

Na vztahy poručníka (poručníků) a dítěte se přiměřeně vztahují ustanovení o právech a povinnostech rodičů a dětí. Funkce poručníka nezakládá vyživovací povinnost k dítěti.

§ 82

(1) Soud zprostí poručníka poručenství na jeho návrh.

(2) Soud poručníka odvolá, jestliže se stane pro výkon funkce poručníka nezpůsobilý nebo porušuje své povinnosti.

(3) V případě rozvodu manželů, kteří byli ustanoveni do funkce poručníků, soud vždy posoudí, zda je v zájmu dítěte, aby tuto funkci vykonávali nadále oba rozvedení manželé. V opačném případě jednoho z nich poručenství zprostí.

Opatrovnictví

§ 83

(1) Vedle případu střetu zájmů zákonných zástupců a dítěte nebo mezi dětmi týchž rodičů navzájem (§ 37 odst. 1), ohrožení majetkových zájmů dítěte (§ 37b), omezení rodičovské zodpovědnosti (§ 44 odst. 2) a řízení o osvojení (§ 68b) ustanoví soud opatrovníka též v případech, kdy je to v zájmu dítěte z jiných důvodů třeba.

(2) V takových případech lze ustanovit opatrovníkem i orgán sociálně právní ochrany dětí.

§ 84

Rozsah práv a povinností opatrovníka vymezí soud z hlediska účelu, pro který byl opatrovník ustanoven, aby ochrana zájmů nezletilého byla plně zajištěna.

ČÁST TŘETÍ
VÝŽIVNÉ

Hlava první
VZÁJEMNÁ VYŽIVOVACÍ POVINNOST RODIČŮ A DĚTÍ

§ 85

(1) Vyživovací povinnost rodičů k dětem trvá do té doby, pokud děti nejsou samy schopny se živit.

(2) Oba rodiče přispívají na výživu svých dětí podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Dítě má právo podílet se na životní úrovni svých rodičů.

(3) Při určení rozsahu jejich vyživovací povinnosti přihlíží se k tomu, který z rodičů a v jaké míře o dítě osobně pečuje. Žijí-li rodiče spolu, přihlédne se i k péči rodičů o společnou domácnost.

§ 85a

(1) Rodič, který má příjmy z jiné než závislé činnosti podléhající dani z příjmů,[8]) je povinen soudu prokázat své příjmy, předložit podklady pro zhodnocení svých majetkových poměrů a umožnit soudu zjistit i další skutečnosti potřebné pro rozhodnutí zpřístupněním údajů chráněných podle zvláštních předpisů. Nesplní-li rodič tuto povinnost, má se za to, že jeho průměrný měsíční příjem činí patnáctinásobek částky životního minima potřebné k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb tohoto rodiče podle zákona o životním minimu.[9])

(2) Tam, kde to majetkové poměry povinného rodiče připouštějí, lze za odůvodněné potřeby dítěte považovat i tvorbu úspor zabezpečujících zejména přípravu na budoucí povolání.

§ 86

(1) Nežijí-li rodiče nezletilého dítěte spolu, upraví soud rozsah jejich vyživovací povinnosti nebo schválí jejich dohodu o výši výživného (§ 50).

(2) Soud postupuje stejným způsobem, žijí-li rodiče spolu, avšak jeden z nich neplní dobrovolně své povinnosti k nezletilému dítěti.

(3) Výživné zletilých dětí upraví soud jen na návrh.

---

[8]) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

[9]) § 3 odst. 2 písm. e) zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu.

§ 87

(1) Děti, které jsou schopny samy se živit, jsou povinny zajistit svým rodičům slušnou výživu, jestliže toho potřebují.

(2) Každé dítě plní tuto vyživovací povinnost takovým dílem, jaký odpovídá poměru jeho schopností, možností a majetkových poměrů k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům ostatních dětí.

Hlava druhá

VYŽIVOVACÍ POVINNOST MEZI OSTATNÍMI PŘÍBUZNÝMI

§ 88

(1) Předci a potomci mají vzájemnou vyživovací povinnost.

(2) Pokud potomci nemohou své vyživovací povinnosti dostát, přechází tato povinnost na předky. Příbuzní vzdálenější mají vyživovací povinnost, jen nemohou-li tuto povinnost plnit příbuzní bližší.

(3) Stanoví-li soud výživné pro nezletilé dítě, platí ustanovení § 85a obdobně.

§ 89

Je-li několik povinných, kteří jsou příbuzní v témže stupni, plní každý z nich vyživovací povinnost takovým dílem, jaký odpovídá poměru jeho schopností, možností a majetkových poměrů k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům ostatních.

§ 90

Právo na výživné přísluší oprávněným, jen pokud toho nutně potřebují.

Hlava třetí

VYŽIVOVACÍ POVINNOST MEZI MANŽELY

§ 91

(1) Manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost.

(2) Neplní-li jeden z manželů tuto povinnost, určí soud na návrh některého z nich její rozsah, přičemž přihlédne k péči o společnou domácnost. Rozsah vyživovací povinnosti stanoví tak, aby hmotná a kulturní úroveň obou manželů byla zásadně stejná.

(3) Tato vyživovací povinnost předchází vyživovací povinnosti dětí.

Hlava čtvrtá

VÝŽIVNÉ ROZVEDENÉHO MANŽELA

§ 92

(1) Rozvedený manžel, který není schopen sám se živit, může žádat od bývalého manžela, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Nedohodnou-li se, rozhodne soud o výživném na návrh některého z nich.

(2) Tato povinnost předchází vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům.

§ 93

(1) Soud může rozvedenému manželovi, který se porušením manželských povinností na rozvratu manželství převážně nepodílel a kterému byla rozvodem způsobena závažná újma, přiznat proti jeho bývalému manželovi výživné ve stejném rozsahu, jako je vyživovací povinnost mezi manžely podle § 91 odst. 2.

(2) Výživné podle odstavce 1 lze přiznat nejdéle na dobu tří let od rozvodu.

§ 94

(1) Právo na výživné zanikne, jestliže oprávněný manžel uzavře nové manželství nebo povinný manžel zemře.

(2) Právo na výživné zanikne též poskytnutím jednorázové částky na základě písemné smlouvy.

Hlava pátá

PŘÍSPĚVEK NA VÝŽIVU A ÚHRADU NĚKTERÝCH NÁKLADŮ NEPROVDANÉ MATCE

§ 95

(1) Otec dítěte, za kterého není matka dítěte provdána, je povinen matce přispívat přiměřeně na úhradu výživy po dobu dvou let, jakož i na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a slehnutím.

(2) K zajištění úhrady těchto nákladů, jakož i k zajištění výživy dítěte po dobu, po níž by zaměstnankyni podle zvláštního předpisu náležela mateřská dovolená,[10]) může soud na návrh těhotné ženy uložit tomu, jehož otcovství je pravděpodobné, aby potřebnou částku poskytl předem.

(3) Právo žádat úhradu nákladů podle odstavce 1 se promlčí ve třech letech ode dne slehnutí.

[10]) § 157 odst. 1 a § 158 zákoníku práce.

Hlava šestá
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 96

(1) Při určení výživného přihlédne soud k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného zkoumá soud, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika.

(2) Výživné nelze přiznat, jestliže by to bylo v rozporu s dobrými mravy.

§ 97

(1) Výživné je třeba platit v pravidelných opětujících se částkách, s výjimkou případů podle § 94 odst. 2 a § 97 odst. 2, které jsou splatné vždy na měsíc dopředu.

(2) U výživného pro dítě může soud v případech hodných zvláštního zřetele rozhodnout o povinnosti složit peněžní částku pro výživné splatné v budoucnosti. Učiní přitom příslušná opatření zaručující pravidelnou výplatu měsíčních splátek odpovídajících stanovenému výživnému.

(3) Proti pohledávkám na výživné je započtení vzájemných pohledávek přípustné jen dohodou. Proti pohledávkám na výživné, které je poskytováno nezletilým dětem, není však takové započtení přípustné.

§ 98

(1) Právo na výživné se nepromlčuje. Lze je však přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro nezletilé děti i za dobu nejdéle tří let zpět od tohoto dne.

(2) Práva na jednotlivá opětující se plnění výživného, jakož i ostatní práva na peněžitá plnění vyplývající z tohoto zákona se však promlčují.

§ 99

(1) Změní-li se poměry, může soud i bez návrhu změnit dohody a soudní rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti. Dojde-li k zrušení nebo snížení tohoto výživného za minulou dobu, spotřebované výživné se nevrací.

(2) Nejde-li o výživné pro nezletilé děti, může dojít ke změně nebo k zrušení pouze na návrh.

§ 100
zrušen

§ 101

(1) Kdo zcela nebo zčásti splnil za jiného vyživovací povinnost, je oprávněn na něm požadovat úhradu tohoto plnění. To platí i tehdy, jestliže příspěvek na výživu v zájmu oprávněného poskytne orgán stanovený zvláštním předpisem.[11])

(2) Promlčení tohoto nároku se řídí ustanovením § 101 občanského zákoníku.

§ 102

Jestliže orgán stanovený zvláštním předpisem[11]) poskytl příspěvek na výživu a výživné bylo určeno soudním rozhodnutím, přechází na něj nárok toho, jenž je z rozhodnutí oprávněn, a to až do výše poskytnutého příspěvku.

§ 103

Rozhodne-li soud o umístění dítěte do ústavní nebo ochranné výchovy, upraví také rozsah vyživovací povinnosti rodičů, pokud jeho potřeby nejsou kryty ošetřovným.

ČÁST ČTVRTÁ
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 104

Ustanovení občanského zákoníku se použijí tehdy, nestanoví-li tento zákon něco jiného.

§ 105

(1) Úprava společného jmění manželů a společného nájmu je stanovena v § 143 až 151 a § 703 až 709 občanského zákoníku.

(2) Pro účely ustanovení § 706 odst. 1 občanského zákoníku se děti svěřené do výchovy jiné fyzické osoby (§ 45) a děti, o které osobně pečuje jejich poručník (§ 78), považují za děti vlastní.

§ 106

Dohody a soudní rozhodnutí, kterými byla stanovena před účinností tohoto zákona vyživovací povinnost rozvedených manželů vůči sobě navzájem, mohou být na návrh jednoho z manželů soudem změněny nebo zrušeny, jsou-li v rozporu s tímto zákonem.

§ 107

Osvojení provedená podle dosavadních předpisů,

[11]) § 5 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

s výjimkou osvojení se zápisem osvojitele místo rodiče do matriky, se považují za osvojení podle ustanovení § 63 až 73 tohoto zákona.

§ 108

Zrušují se:

1. zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném,
2. zákon č. 266/1949 Sb., o zatímních změnách v některých občanských věcech právních,
3. zákon č. 59/1952 Sb., o uzavírání manželství s cizinci,
4. zákon č. 69/1952 Sb., o sociálně právní ochraně mládeže,
5. zákonné opatření Předsednictva Národního shromáždění č. 61/1955 Sb., o změně předpisů o rozvodu,
6. zákon č. 15/1958 Sb., o změně předpisů o osvojení,
7. nařízení Ministerstva spravedlnosti č. 70/1952 Sb., kterým se provádí zákon o sociálně právní ochraně mládeže,
8. zákonné opatření Předsednictva Národního shromáždění č. 58/1955 Sb., o dětských příspěvcích a ochranné výchově,
9. vládní nařízení č. 73/1956 Sb., kterým se přenáší působnost úřadoven ochrany mládeže na výkonné orgány národních výborů.

§ 109

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1964.

* * *

Zákon č. 94/1963 Sb. ze dne 4. prosince 1963 nabyl účinnosti dne 1. dubna 1964, zákon č. 132/1982 Sb. ze dne 10. listopadu 1982 nabyl účinnosti dne 1. dubna 1983, zákon č. 234/1992 Sb. ze dne 28. dubna 1992 nabyl účinnosti dne 1. července 1992, nález Ústavního soudu č. 72/1995 Sb. ze dne 28. března 1995 nabyl účinnosti dne 1. října 1995, zákon č. 91/1998 Sb. ze dne 3. dubna 1998 nabyl účinnosti dne 1. srpna 1998, s výjimkou čl. VI bodu 1, který nabyl účinnosti dne 1. července 1998.

* * *

Čl. VIII zákona č. 91/1998 Sb. zní:

Čl. VIII

Přechodná ustanovení

1. Manžel, který přijal před účinností tohoto zákona příjmení druhého manžela, může do 31. prosince 1998 oznámit matričnímu úřadu, že bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí.

2. Věci, které ke dni 1. srpna 1998 tvořily bezpodílové spoluvlastnictví manželů, se stávají součástí společného jmění manželů. Pohledávky a dluhy, které vznikly před 1. srpnem 1998 a které se podle tohoto zákona považují za součást společného jmění manželů, se stávají jeho součástí. Pokud jiné předpisy mluví o bezpodílovém spoluvlastnictví manželů, rozumí se tím společné jmění manželů.

3. Opatrovníci ustanovení podle § 78 zákona o rodině se považují od 1. srpna 1998 za poručníky s právy a povinnostmi zde uvedenými. Pokud jiné předpisy mluví o opatrovnictví a opatrovnících podle § 78 zákona o rodině, rozumí se tím podle povahy věci poručenství a poručníci.

4. Církvemi a náboženskými společnostmi oprávněnými ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o rodině jsou církve a náboženské společnosti, které jsou registrovány podle zákona č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností.

5. Ustanoveními tohoto zákona se řídí i právní vztahy vzniklé před 1. srpnem 1998; vznik těchto právních vztahů, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé do 31. července 1998, se však posuzují podle dosavadních předpisů.

Klaus v. r.

ZÁKON O RODINĚ

ZÁKLADNÍ ZÁSADY .....čl. I – VII zrušeny

ČÁST PRVNÍ
MANŽELSTVÍ
§ 1 – 29

Hlava první
VZNIK MANŽELSTVÍ..... § 1 – 10

Hlava druhá
NEPLATNOST A NEEXISTENCE MANŽELSTVÍ..... § 11 – 17a

Hlava třetí
VZTAHY MEZI MANŽELY..... § 18 – 21

Hlava čtvrtá
ZÁNIK MANŽELSTVÍ SMRTÍ, PROHLÁŠENÍM MANŽELA ZA MRTVÉHO.....§ 22

Hlava pátá
ROZVOD..... § 23 – 29

ČÁST DRUHÁ
VZTAHY MEZI RODIČI A DĚTMI
§ 30 – 84

Hlava první
RODIČOVSKÁ ZODPOVĚDNOST..... § 30 – 40

Hlava druhá
SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ § 41 – 50

Hlava třetí
URČENÍ RODIČOVSTVÍ.....§ 50a – 62a

Hlava čtvrtá
OSVOJENÍ..... § 63 – 77

Hlava pátá
PORUČENSTVÍ A OPATROVNICTVÍ.... § 78 – 84

ČÁST TŘETÍ
VÝŽIVNÉ
§ 85 – 103

Hlava první
VZÁJEMNÁ VYŽIVOVACÍ POVINNOST RODIČŮ A DĚTÍ..... § 85 – 87

Hlava druhá
VYŽIVOVACÍ POVINNOST MEZI OSTATNÍMI PŘÍBUZNÝMI..... § 88 – 90

Hlava třetí
VYŽIVOVACÍ POVINNOST MEZI MANŽELY.....§ 91

Hlava čtvrtá
VÝŽIVNÉ ROZVEDENÉHO MANŽELA§ 92 – 94

Hlava pátá
PŘÍSPĚVEK NA VÝŽIVU A ÚHRADU NĚKTERÝCH NÁKLADŮ NEPROVDANÉ MATCE .....§ 95

Hlava šestá
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ..... § 96 – 103

ČÁST ČTVRTÁ
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ
§ 104 – 109

211

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 12. srpna 1998,

kterým se mění nařízení vlády č. 190/1997 Sb., o poskytnutí finanční pomoci v oblasti bydlení občanům postiženým povodněmi v roce 1997, ve znění pozdějších předpisů

Vláda nařizuje k provedení zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění zákona č. 579/1991 Sb., zákona č. 166/1992 Sb., zákona č. 321/1992 Sb., zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 189/1993 Sb., zákona č. 57/1995 Sb., zákona č. 154/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb. a zákona č. 160/1997 Sb.:

Čl. I

Nařízení vlády č. 190/1997 Sb., o poskytnutí finanční pomoci v oblasti bydlení občanům postiženým povodněmi v roce 1997, ve znění nařízení vlády č. 248/1997 Sb. a nařízení vlády č. 170/1998 Sb., se mění takto:

1. V názvu nařízení vlády se za slova „v roce 1997“ doplňují slova „nebo v roce 1998“.

2. V § 1 odst. 1 se v úvodní větě za slovo „nebo“ vkládají slova „v červenci roku 1998, a dále“ a slova „v tomto období“ se nahrazují slovy „v těchto obdobích“.

3. V § 2 odst. 1 se za číslovku „1997“ vkládají slova „nebo, jde-li o povodně v červenci 1998, ke dni 22. července 1998“.

4. V § 3 odst. 1, v § 5 odst. 1, v § 6 odst. 1, v § 11 odst. 1, v § 14 a v § 15 odst. 1 se za číslovku „1999“ vkládají slova „nebo, jde-li o povodně v červenci 1998, do 31. května 2000“.

Čl. II

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Předseda vlády:
Zeman v. r.

Ministr pro místní rozvoj:
Císař v. r.

Ministr financí:
Svoboda v. r.

212

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 25. listopadu 1997 byla v Hanoji podepsána Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic.

S Dohodou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky ji ratifikoval.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 12 odst. 1 dnem 9. července 1998.

České znění Dohody se vyhlašuje současně. Do anglického znění Dohody, jež je pro její výklad rozhodné, lze nahlédnout na Ministerstvu zahraničních věcí a Ministerstvu financí.

DOHODA

mezi vládou České republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic

Vláda České republiky a vláda Vietnamské socialistické republiky (dále jen „smluvní strany"),

vedeny přáním rozvíjet hospodářskou spolupráci k vzájemnému prospěchu obou států,

hodlajíce vytvořit a udržovat příznivé podmínky pro investice investorů jednoho státu na území druhého státu a

vědomy si, že podpora a vzájemná ochrana investic ve smyslu této dohody podněcuje podnikatelskou iniciativu v této oblasti,

se dohodly na následujícím:

Článek 1
Definice

Pro účely této dohody:

1. Pojem „investice" označuje každou majetkovou hodnotu investovanou v souvislosti s hospodářskými aktivitami investorem jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany v souladu s právním řádem druhé smluvní strany a zahrnuje zejména, nikoli však výlučně:

a) movitý a nemovitý majetek, jakož i všechna majetková práva, jako jsou hypotéky, zástavy nebo záruky;

b) akcie, obligace, nezajištěné dluhopisy společností nebo jakékoli jiné formy účasti ve společnosti;

c) peněžní pohledávky nebo nároky na jakékoli plnění na základě smlouvy mající finanční hodnotu a související s investicí;

d) práva z oblasti duševního vlastnictví včetně autorských práv, práv z ochranných známek, patentů, průmyslových vzorů, technických postupů, know-how, obchodních tajemství, obchodních jmen a goodwill, spojená s investicí;

e) práva vyplývající ze zákona nebo ze smluvního ujednání a jakékoli licence a povolení vydané podle zákona, včetně koncesí k průzkumu, těžbě, kultivaci nebo využití přírodních zdrojů.

Jakákoliv změna formy, ve které jsou hodnoty investovány, nemá vliv na jejich charakter jako investice.

2. Pojem „investor" znamená jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu, která investuje na území druhé smluvní strany.

a) Pojem „fyzická osoba" znamená jakoukoli fyzickou osobu mající státní občanství některé ze smluvních stran v souladu s jejími zákony.

b) Pojem „právnická osoba" znamená s ohledem na obě smluvní strany jakoukoli společnost zaregistrovanou nebo zřízenou v souladu s jejími zákony a uznanou jimi za právnickou osobu, která má sídlo na území této smluvní strany.

3. Pojem „výnosy" znamená částky plynoucí z investice a zahrnuje zejména, ne však výlučně, zisky, obchodní podíly, úroky z půjček, přírůstky kapitálu, majetkové podíly, dividendy, licenční nebo jiné poplatky.

4. Pojem „území" znamená:

a) ve vztahu k České republice území České republiky, nad kterým vykonává svrchovanost, svrchovaná práva a jurisdikci v souladu s mezinárodním právem;

b) ve vztahu k Vietnamské socialistické republice území Vietnamské socialistické republiky včetně pobřežního moře a jakékoli mořské nebo podmořské oblasti, nad nimiž Vietnamská socialistická republika vykonává, v souladu s mezinárodním prá-

vem, svrchovanost, svrchovaná práva a jurisdikci za účelem výzkumu, využívání a ochrany mořského dna, podloží a přírodních zdrojů.

Článek 2

Podpora a ochrana investic

1. Každá smluvní strana bude podporovat a vytvářet příznivé podmínky pro investory druhé smluvní strany, aby investovali na jejím území, a bude takové investice připouštět v souladu se svým právním řádem.

2. Investicím investorů každé ze smluvních stran bude za každých okolností poskytováno řádné a spravedlivé zacházení a budou požívat plné ochrany a bezpečnosti na území druhé smluvní strany.

Článek 3

Národní zacházení a doložka nejvyšších výhod

1. Každá smluvní strana poskytne na svém území investicím a výnosům investorů druhé smluvní strany zacházení, které je řádné a spravedlivé a není méně příznivé, než jaké poskytuje investicím a výnosům svých vlastních investorů nebo investicím a výnosům investorů jakéhokoli třetího státu, je-li výhodnější.

2. Každá smluvní strana poskytne na svém území investorům druhé smluvní strany, pokud jde o řízení, udržování, užívání, využití nebo nakládání s jejich investicí, zacházení, které je řádné a spravedlivé a ne méně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoliv třetího státu, je-li výhodnější.

3. Ustanovení odstavců 1 a 2 nebrání, aby kterákoli smluvní strana v souladu se svým právním řádem a politikou stanovila v okamžiku připuštění investice investora druhé smluvní strany podmínky, které jsou odlišné od podmínek vztahujících se na investice jejích vlastních investorů.

4. Ustanovení odstavců 1 a 2 tohoto článku nelze vykládat tak, že zavazují jednu smluvní stranu poskytnout investorům druhé smluvní strany takové zacházení, výhody nebo výsady, které může jedna smluvní strana poskytovat na základě:

a) jakékoli celní unie nebo zóny volného obchodu nebo měnové unie nebo podobných mezinárodních dohod vedoucích k takovým uniím nebo institucím nebo jiných forem regionální spolupráce, jejichž členem jedna ze smluvních stran je nebo může být;

b) jakékoli mezinárodní dohody nebo ujednání týkajících se zcela nebo převážně zdanění.

Článek 4

Náhrada škod

1. Jestliže investice investorů jedné nebo druhé smluvní strany utrpí škody následkem války, ozbrojeného konfliktu, výjimečného stavu, nepokojů, povstání, vzpoury nebo jiných podobných událostí na území druhé smluvní strany, poskytne jim tato smluvní strana, pokud jde o restituci, odškodnění, náhradu nebo jiné vypořádání, zacházení ne méně příznivé, než jaké poskytne tato smluvní strana svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoli třetího státu.

2. Bez ohledu na odstavec 1 tohoto článku bude investorům jedné smluvní strany, kteří při jakýchkoli událostech uvedených v předchozím odstavci utrpí škody na území druhé smluvní strany v důsledku:

a) zabavení jejich majetku ozbrojenými silami nebo orgány druhé smluvní strany, nebo

b) zničení jejich majetku ozbrojenými silami nebo orgány druhé smluvní strany, které nebylo způsobeno bojovými akcemi nebo nebylo vyvoláno nezbytností situace,

poskytnuta restituce nebo spravedlivá a přiměřená náhrada za škody utrpěné během zabírání nebo v důsledku zničení majetku. Výsledné platby budou bez prodlení volně převoditelné ve volně směnitelné měně.

Článek 5

Vyvlastnění

1. Investice investorů kterékoli ze smluvních stran nebudou znárodněny, vyvlastněny nebo podrobeny opatřením majícím podobný účinek jako znárodnění nebo vyvlastnění (dále jen „vyvlastnění“) na území druhé smluvní strany s výjimkou veřejného zájmu. Vyvlastnění bude provedeno podle zákona, na nediskriminačním základě a bude provázeno opatřeními k zaplacení okamžité, přiměřené a účinné náhrady. Taková náhrada se bude rovnat hodnotě vyvlastněné investice bezprostředně před vyvlastněním nebo než se zamýšlené vyvlastnění stalo veřejně známým, bude zahrnovat úroky od data vyvlastnění, bude uskutečněna bez prodlení, bude okamžitě realizovatelná a volně převoditelná ve volně směnitelné měně.

2. Dotčený investor má právo na neodkladné přezkoumání svého případu a ohodnocení své investice soudním nebo jiným nezávislým orgánem smluvní strany v souladu s principy obsaženými v tomto článku.

Článek 6

Převody

1. Smluvní strany zajistí převod plateb spojených s investicemi a výnosy. Převody budou provedeny ve volně směnitelné měně bez jakýchkoli omezení a zbytečných prodlení. Takové převody zahrnují zejména, nikoli však výlučně:

a) kapitál a dodatečné částky k udržení nebo zvětšení investice;

b) zisky, úroky, dividendy a jiné běžné příjmy;
c) částky na splacení půjček;
d) licenční nebo jiné poplatky;
e) výnosy z prodeje nebo likvidace investice;
f) příjmy zahraničních zaměstnanců, kteří jsou zaměstnáni a mají povolení pracovat v souvislosti s investicí na území druhé smluvní strany.

2. Pro účely této dohody bude jako přepočítací kurs použit převažující kurs pro běžné transakce k datu převodu, pokud nebude dohodnuto jinak.

3. Za převody provedené „bez zbytečného prodlení" ve smyslu odstavce 1 tohoto článku budou považovány převody uskutečněné ve lhůtě, která je nezbytná pro technické provedení takového převodu bankou.

Článek 7

Postoupení práv

1. Jestliže jedna smluvní strana nebo jí zmocněná agentura provede platbu svým vlastním investorům z důvodu záruky, kterou poskytla ve vztahu k investici na území druhé smluvní strany, uzná druhá smluvní strana:

a) postoupení každého práva nebo nároku investora druhé smluvní straně nebo agentuře zmocněné smluvní stranou, ať k postoupení došlo ze zákona nebo na základě právního ujednání v této zemi, jakož i
b) že smluvní strana nebo agentura zmocněná smluvní stranou je z titulu postoupení práv oprávněna uplatňovat práva a vznášet nároky tohoto investora a převzít závazky vztahující se k investici.

2. Postoupená práva nebo nároky nepřekročí původní práva nebo nároky investora.

Článek 8

Řešení sporů z investic mezi smluvní stranou a investorem druhé smluvní strany

1. Jakýkoli spor, který může vzniknout mezi investorem jedné smluvní strany a druhou smluvní stranou v souvislosti s investicí na území druhé smluvní strany, bude předmětem jednání mezi stranami ve sporu.

2. Jestliže spor mezi investorem jedné smluvní strany a druhou smluvní stranou nebude takto urovnán, je investor oprávněn předložit spor k vyřešení na základě své volby buď:

a) příslušnému soudu nebo správnímu tribunálu smluvní strany, která je stranou ve sporu;
nebo
b) Mezinárodnímu středisku pro řešení sporů z investic (ICSID) s přihlédnutím k použitelným ustanovením Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států, otevřené k podpisu ve Washingtonu D. C. 18. března 1965, v případě, že obě smluvní strany jsou stranami této Úmluvy;
nebo
c) rozhodci nebo mezinárodnímu rozhodčímu soudu zřízenému ad hoc, ustavenému podle rozhodčích pravidel Komise Organizace spojených národů pro mezinárodní právo obchodní (UNCITRAL). Strany ve sporu se mohou písemně dohodnout na změnách těchto pravidel. Rozhodčí nález bude konečný a závazný pro obě strany ve sporu.

Článek 9

Řešení sporů mezi smluvními stranami

1. Spory mezi smluvními stranami týkající se výkladu nebo použití této dohody budou, pokud to bude možné, vyřešeny konzultacemi nebo jednáními.

2. Pokud spor nemůže být takto vyřešen ve lhůtě šesti měsíců, bude na žádost jedné ze smluvních stran předložen rozhodčímu soudu v souladu s ustanoveními tohoto článku.

3. Rozhodčí soud bude ustaven pro každý jednotlivý případ následujícím způsobem. Každá smluvní strana určí jednoho rozhodce ve lhůtě dvou měsíců od obdržení žádosti o rozhodčí řízení. Tito dva rozhodci pak vyberou občana třetího státu, který bude se souhlasem obou smluvních stran jmenován předsedou soudu (dále jen „předseda"). Předseda bude jmenován do tří měsíců ode dne jmenování obou rozhodců.

4. Pokud v některé ze lhůt uvedených v odstavci 3 tohoto článku nebyla provedena nezbytná jmenování, může být požádán předseda Mezinárodního soudního dvora, aby provedl jmenování. Je-li předseda občanem některé smluvní strany nebo z jiného důvodu nemůže vykonat tento úkon, bude o jmenování požádán místopředseda. Je-li také místopředseda občanem některé smluvní strany nebo nemůže vykonat tento úkon, bude o provedení jmenování požádán služebně nejstarší člen Mezinárodního soudního dvora, který není občanem žádné smluvní strany.

5. Rozhodčí soud přijímá své rozhodnutí většinou hlasů. Takové rozhodnutí je závazné. Každá smluvní strana uhradí náklady svého rozhodce a své účasti v rozhodčím řízení; náklady předsedy a ostatní výdaje budou hrazeny smluvními stranami rovným dílem. Rozhodčí soud určí vlastní jednací pravidla.

Článek 10

Použití jiných předpisů a zvláštní závazky

1. V případě, že je některá otázka řešena současně touto dohodou a jinou mezinárodní dohodou, jejímiž stranami jsou obě smluvní strany, nic v této dohodě nebrání, aby jakákoli smluvní strana nebo jakýkoli její investor, který vlastní investice na území druhé smluvní strany, využil jakýchkoli pravidel, která jsou pro něho příznivější.

2. Jestliže zacházení poskytnuté jednou smluvní stranou investorům druhé smluvní strany v souladu

s jejím právním řádem nebo jinými zvláštními smluvními ustanoveními je příznivější než to, které je poskytováno touto dohodou, bude poskytnuto toto příznivější zacházení.

Článek 11

Použitelnost Dohody

Ustanovení této dohody se použijí na budoucí investice uskutečněné investory jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a také na investice existující v souladu s právními řády smluvních stran k datu vstupu této dohody v platnost.

Článek 12

Vstup v platnost, trvání a ukončení

1. Každá smluvní strana oznámí druhé smluvní straně splnění požadavků svého právního řádu pro vstup této dohody v platnost. Tato dohoda vstoupí v platnost dnem druhé notifikace.

2. Tato dohoda zůstane v platnosti po dobu deseti let. Poté zůstane v platnosti až do uplynutí dvanáctiměsíční lhůty běžící ode dne, kdy některá ze smluvních stran písemně oznámí druhé smluvní straně svůj úmysl ukončit platnost Dohody.

3. Pro investice uskutečněné před ukončením platnosti této dohody zůstanou ustanovení této dohody účinná po dobu deseti let od data ukončení platnosti.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně zmocněni, podepsali tuto dohodu.

Dáno ve dvojím vyhotovení v Hanoji dne 25. listopadu 1997, v jazyce českém, vietnamském a anglickém. V případě jakéhokoli rozporu ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Za vládu
České republiky:

Ing. Ivan **Pilip** v. r.
ministr financí

Za vládu
Vietnamské socialistické republiky:

Tran Xuan **Gia** v. r.
ministr plánování a investic

213

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 14. října 1996 byla v Praze podepsána Dohoda mezi Českou republikou a Běloruskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic.

S Dohodou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky ji ratifikoval.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 12 odst. 1 dnem 9. dubna 1998.

České znění Dohody se vyhlašuje současně. Do anglického znění Dohody, jež je pro její výklad rozhodné, lze nahlédnout na Ministerstvu zahraničních věcí a Ministerstvu financí.

DOHODA

mezi Českou republikou a Běloruskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic

Česká republika a Běloruská republika (dále jen „smluvní strany"),

vedeny přáním zintenzívnit hospodářskou spolupráci k vzájemnému prospěchu obou států,

hodlajíce vytvořit a udržovat příznivé podmínky pro investice investorů jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a

vědomy si, že podpora a vzájemná ochrana investic v souladu s touto dohodou podněcuje podnikatelskou iniciativu v této oblasti,

se dohodly na následujícím:

Článek 1

Definice

Pro účely této dohody:

1. Pojem „investice" označuje každou majetkovou hodnotu investovanou v souladu s hospodářskými aktivitami investorem jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany v souladu s právním řádem druhé smluvní strany a zahrnuje zejména, nikoli však výlučně:

a) movitý a nemovitý majetek, jakož i všechna věcná práva, jako jsou hypotéky, zástavy, záruky a podobná práva;

b) akcie, obligace, nezajištěné dluhopisy společností nebo jakékoli jiné formy účasti na společnostech;

c) peněžní pohledávky nebo nároky na jakékoli plnění mající hospodářskou hodnotu související s investicí;

d) práva z oblasti duševního vlastnictví včetně autorských práv, práv z ochranných známek, patentů, průmyslových vzorů, technických postupů, know-how, obchodních jmen a goodwill, spojená s investicí;

e) jakákoli práva vyplývající ze zákona nebo ze smluvního ujednání, jakékoli licence nebo povolení vydaná podle zákona, včetně koncesí k průzkumu, těžbě, kultivaci nebo využití přírodních zdrojů.

Jakákoliv změna formy, ve které jsou hodnoty investovány, nemá vliv na jejich charakter jako investice.

2. Pojem „investor" znamená jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu jedné smluvní strany, která investuje na území druhé smluvní strany.

a) Pojem „fyzická osoba" znamená jakoukoli fyzickou osobu mající státní občanství některé ze smluvních stran v souladu s jejími zákony.

b) Pojem „právnická osoba" znamená, s ohledem na obě smluvní strany, jakoukoli společnost zaregistrovanou nebo zřízenou v souladu s jejími zákony a uznanou za právnickou osobu, která má trvalé sídlo na území některé ze smluvních stran.

3. Pojem „výnosy" znamená částky plynoucí z investice a zahrnuje zejména, ne však výlučně, zisky, úroky, úroky z půjček, přírůstky kapitálu, podíly, dividendy, licenční nebo jiné poplatky.

4. Pojem „území" znamená území dotyčného státu, nad nímž tento stát vykonává svrchovaná práva nebo jurisdikci v souladu s mezinárodním právem.

Článek 2

Podpora a ochrana investic

1. Každá smluvní strana bude podporovat a vytvářet příznivé podmínky pro investory druhé smluvní strany, aby investovali na jejím území, a bude takové

investice připouštět, a to v souladu se svým právním řádem.

2. Investicím a z nich plynoucím výnosům investorů každé ze smluvních stran bude za každých okolností poskytováno řádné a spravedlivé zacházení a budou požívat plné ochrany a bezpečnosti na území druhé smluvní strany.

Článek 3

Národní zacházení a doložka nejvyšších výhod

1. Každá smluvní strana poskytne na svém území investicím a výnosům investorů druhé smluvní strany zacházení, které není méně příznivé, než které poskytuje investicím a výnosům svých vlastních investorů nebo investicím a výnosům investorů jakéhokoli třetího státu, je-li výhodnější.

2. Každá smluvní stran poskytne na svém území investorům druhé smluvní strany, pokud jde o řízení, udržování, užívání, využití nebo nakládání s jejich investicí, zacházení, které je řádné a spravedlivé a ne méně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoliv třetího státu, je-li výhodnější.

3. Ustanovení odstavců 1 a 2 tohoto článku nelze vykládat tak, že zavazují jednu smluvní stranu poskytnout investorům druhé smluvní strany takové zacházení, výhody nebo výsady, které může jedna smluvní strana poskytovat podle:

a) celní unie nebo zóny volného obchodu nebo měnové unie nebo podobných mezinárodních dohod vedoucích k takovým uniím nebo institucím, nebo jiných forem regionální spolupráce, jejichž členem smluvní strana je nebo může být; nebo
b) jakékoli mezinárodní dohody nebo ujednání týkajících se zcela nebo převážně zdanění.

Článek 4

Náhrada za škodu

1. Jestliže investice investorů jedné nebo druhé smluvní strany utrpí škody následkem války, ozbrojeného konfliktu, výjimečného stavu, nepokojů, povstání, vzpoury nebo jiných podobných událostí na území druhé smluvní strany, poskytne jim tato smluvní strana, pokud jde o náhradu, odškodnění, vyrovnání nebo jiné vypořádání, zacházení ne méně příznivé, než jaké poskytne svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoli třetího státu.

2. Bez ohledu na odstavec 1 tohoto článku bude investorům jedné smluvní strany, kteří při událostech uvedených v předcházejícím odstavci utrpěli škody na území druhé smluvní strany spočívající v:

a) zabavení jejich majetku ozbrojenými silami nebo úředními orgány druhé smluvní strany,
b) zničení jejich majetku ozbrojenými silami nebo úředními orgány druhé smluvní strany, které nebylo způsobeno bojovými akcemi nebo nebylo vyvoláno nezbytností situace,

poskytnuta spravedlivá a přiměřená náhrada za škody utrpěné během zabírání nebo v důsledku zničení majetku. Výsledné platby budou bez zbytečného prodlení volně převoditelné ve volně směnitelné měně.

Článek 5

Vyvlastnění

1. Investice investorů jedné nebo druhé smluvní strany nebudou znárodněny, vyvlastněny nebo podrobeny opatřením majícím podobný účinek jako znárodnění nebo vyvlastnění (dále jen „vyvlastnění") na území druhé smluvní strany s výjimkou veřejného zájmu. Vyvlastnění bude provedeno podle zákona, na nediskriminačním základě a bude provázeno opatřeními k zaplacení okamžité, přiměřené a účinné náhrady. Taková náhrada se bude rovnat skutečné hodnotě vyvlastněné investice bezprostředně před vyvlastněním, nebo než se zamýšlené vyvlastnění stalo veřejně známým, podle toho, která z událostí nastane dřív, bude zahrnovat úroky vypočtené na základě běžné obchodní sazby od data vyvlastnění do data platby, bude uskutečněna bez zbytečného prodlení, bude okamžitě realizovatelná a volně převoditelná ve volně směnitelné měně.

2. Dotčený investor má právo na neodkladné přezkoumání svého případu a ohodnocení své investice soudním nebo jiným nezávislým orgánem smluvní strany v souladu s principy obsaženými v tomto článku.

Článek 6

Převody

1. Smluvní strany zajistí investorům druhé smluvní strany, po splnění všech jejich daňových povinností, neomezený převod plateb spojených s jejich investicemi a výnosy. Převody budou provedeny bez zbytečného prodlení ve směnitelné měně, v níž byla investice původně uskutečněna, nebo v jakékoli jiné směnitelné měně. Převody budou provedeny ve směnném kurzu běžně používaném v den převodu, pokud investor nesouhlasí s jiným řešením. Takové převody zahrnují zejména, nikoliv však výlučně:

a) kapitál a dodatečné částky k udržení nebo zvětšení investice;
b) zisky, úroky, dividendy a jiné běžné příjmy;
c) částky na splacení půjček;
d) licenční nebo jiné poplatky;
e) výnosy z prodeje nebo likvidace investice;
f) příjmy příslušníků jedné smluvní strany, kteří mají povoleno pracovat v souvislosti s investicí uskutečněnou investorem této smluvní strany na území druhé smluvní strany.

2. Převody budou považovány za provedené „bez zbytečného prodlení" ve smyslu odstavce 1 tohoto článku, jestliže byly uskutečněny ve lhůtě, která je běžně nezbytná pro provedení takového převodu. Taková lhůta za žádných okolností nepřekročí tři měsíce.

Článek 7

Postoupení práv

1. Jestliže jedna smluvní strana nebo jí zmocněná agentura (dále jen „první smluvní strana") provede platbu svému vlastnímu investorovi z důvodu odškodnění, které poskytla ve vztahu k investici na území druhé smluvní strany, druhá smluvní strana uzná:

a) postoupení všech práv a nároků odškodňované strany první smluvní straně, ať k postoupení došlo ze zákona nebo na základě právního ujednání, jakož i,

b) že první smluvní strana je z titulu postoupení práv oprávněna uplatňovat taková práva a vznášet takové nároky z titulu postoupení práv ve stejném rozsahu jako odškodňovaná strana.

2. První smluvní strana má za všech okolností právo na stejné zacházení, pokud jde o:

a) práva a nároky získané z titulu postoupení práv, a

b) jakékoli platby obdržené na základě takovýchto práv a nároků,

na které měla právo odškodňovaná strana na základě této dohody, ve vztahu k dotyčné investici a k ní příslušným výnosům.

Článek 8

Řešení sporů z investic mezi smluvní stranou a investorem druhé smluvní strany

1. Jakýkoli spor, který může vzniknout mezi investorem jedné smluvní strany a druhou smluvní stranou v souvislosti s investicí na území této druhé smluvní strany, bude předmětem jednání mezi stranami ve sporu.

2. Jestliže jakýkoli spor mezi investorem jedné smluvní strany a druhou smluvní stranou nebude takto urovnán ve lhůtě šesti měsíců, je investor oprávněn předložit spor buď:

a) Mezinárodnímu středisku pro řešení sporů z investic (ICSID) s přihlédnutím k použitelným ustanovením Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států, otevřené k podpisu ve Washingtonu D. C. 18. března 1965;

nebo

b) rozhodci nebo mezinárodnímu rozhodčímu soudu zřízenému ad hoc, ustavenému podle rozhodčích pravidel Komise Organizace spojených národů pro mezinárodní právo obchodní (UNCITRAL). Strany ve sporu se mohou písemně dohodnout na změnách těchto pravidel. Rozhodčí nález bude konečný a závazný pro obě strany ve sporu.

Článek 9

Řešení sporů mezi smluvními stranami

1. Spory mezi smluvními stranami týkající se výkladu nebo použití této dohody budou, pokud to bude možné, vyřešeny konzultacemi nebo jednáními.

2. Pokud spor nemůže být takto vyřešen ve lhůtě šesti měsíců, bude na žádost jedné ze smluvních stran předložen rozhodčímu soudu v souladu s ustanoveními tohoto článku.

3. Rozhodčí soud bude ustaven pro každý jednotlivý případ následujícím způsobem. Každá smluvní strana určí jednoho rozhodce ve lhůtě dvou měsíců od obdržení žádosti o rozhodčí řízení. Tito dva rozhodci pak vyberou občana třetího státu, který bude se souhlasem obou smluvních stran jmenován předsedou soudu (dále jen „předseda"). Předseda bude jmenován do tří měsíců ode dne jmenování obou rozhodců.

4. Pokud v některé ze lhůt uvedených v odstavci 3 tohoto článku nebylo provedeno nezbytné jmenování, může být požádán předseda Mezinárodního soudního dvora, aby provedl jmenování. Je-li předseda občanem některé smluvní strany nebo z jiného důvodu nemůže vykonat tento úkon, bude o jmenování požádán místopředseda. Je-li také místopředseda občanem některé smluvní strany nebo nemůže vykonat tento úkon, bude o provedení jmenování požádán nejstarší člen Mezinárodního soudního dvora, který není občanem žádné smluvní strany.

5. Rozhodčí soud přijímá své rozhodnutí většinou hlasů. Takové rozhodnutí je závazné. Každá smluvní strana uhradí pouze náklady svého rozhodce a své účasti v rozhodčím řízení; náklady předsedy a ostatní výdaje budou hrazeny smluvními stranami rovným dílem. Rozhodčí soud určí vlastní jednací pravidla.

Článek 10

Použití jiných předpisů a zvláštní závazky

Jestliže právní řád některé smluvní strany nebo ustanovení jakékoli mezinárodní smlouvy zavazující obě smluvní strany, ať již existující nebo sjednané později, nad rámec této dohody, obsahují pravidla, ať obecná nebo zvláštní, která opravňují investice investorů druhé smluvní strany k zacházení příznivějšímu, než jaké poskytuje tato dohoda, budou mít tato pravidla přednost před touto dohodou v míře, v jaké jsou příznivější.

Článek 11

Použitelnost Dohody

Ustanovení této dohody se použijí na budoucí

investice uskutečněné investory jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a také na investice existující v souladu s právními řády smluvních stran k datu vstupu této dohody v platnost.

Článek 12

Vstup v platnost, trvání a ukončení

1. Každá ze smluvních stran oznámí druhé smluvní straně splnění požadavků svého právního řádu pro vstup této dohody v platnost. Tato dohoda vstoupí v platnost dnem druhé notifikace.

2. Tato dohoda zůstane v platnosti po dobu deseti let. Potom zůstane v platnosti až do uplynutí dvanáctiměsíční lhůty běžící ode dne, kdy některá ze smluvních stran písemně oznámí druhé smluvní straně svůj úmysl ukončit platnost Dohody.

3. Pro investice uskutečněné před ukončením platnosti této dohody zůstanou ustanovení této dohody účinná po dobu deseti let od data ukončení platnosti.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně zmocněni, podepsali tuto dohodu.

Dáno v Praze dne 14. října 1996 ve dvojím vyhotovení v jazyce českém, běloruském a anglickém. V případě jakéhokoli rozporu ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Za Českou republiku:
Ing. Ivan **Kočárník** v. r.
místopředseda vlády a ministr financí

Za Běloruskou republiku:
Michail Afanasevič **Marinič** v. r.
ministr vnějších ekonomických vztahů

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, **opatření** č. j. 281/53 678/1998 ze dne 20. srpna 1998, **kterým se upravují postupy účtování pro podnikatele.**

Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do něj nahlédnout na Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1-Malá Strana.

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, **opatření** č. j. 281/53 679/1998 ze dne 20. srpna 1998, **kterým se upravují postupy účtování u fyzických osob provozujících podnikatelskou nebo jinou výdělečnou činnost, účtujících v soustavě jednoduchého účetnictví.**

Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do něj nahlédnout na Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1-Malá Strana.

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, **opatření** č. j. 283/50 991/1998 ze dne 20. srpna 1998, **kterým se upravuje účtová osnova a postupy účtování pro obecně prospěšné společnosti.**

Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do něj nahlédnout na Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1-Malá Strana.

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, **opatření** č.j. 283/50 992/1998 ze dne 20. srpna 1998, **kterým se upravuje účtová osnova a postupy účtování pro politické strany, hnutí, občanská sdružení a jiné nevýdělečné organizace.**

Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do něj nahlédnout na Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1-Malá Strana.

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, **opatření** č.j. 283/50 989/1998 ze dne 20. srpna 1998, **kterým se upravuje účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce.**

Opatření nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1999.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do něj nahlédnout na Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1-Malá Strana.

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, **opatření** č. j. 282/64 554/1998 ze dne 20. srpna 1998, **kterým se mění postupy účtování pro banky.**

Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do něj nahlédnout na Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1-Malá Strana.

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, **opatření** č. j. 282/55 977/1998 ze dne 20. srpna 1998, **kterým se mění postupy účtování pro pojišťovny.**

Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do něj nahlédnout na Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10 Praha 1-Malá Strana.

REDAKČNÍ SDĚLENÍ

o opravě chyb

ve vyhlášce č. 109/1998 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška Českého báňského úřadu č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při dobývání nevyhrazených nerostů v podzemí, ve znění pozdějších předpisů

V příloze č. 2 „**Dopravní návěští**“ ve vysvětlivce u vyobrazení návěští „Výhybka“ pod položkou 6b mají místo slov „Směr nájezdu proti hrotům jazyků.“ správně být slova „Směr nájezdu po hrotech jazyků.“,

v příloze č. 3 „**Rozměry a úprava návěští**“ u vyobrazení návěští „Výstraha“ má u celkové výšky návěští místo číslice „300“ správně být číslice „355“ a u vyobrazení návěští „Pravotočivá zatáčka“ má místo číslice „30“ správně být číslice „20“.

Redakce

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce**: Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace**: písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel./fax: 00421 7 525 46 28, 525 45 59. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 2300,– Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce**: celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. – **Drobný prodej – Benešov**: HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Bohumín**: ŽDB, a. s., technická knihovna, Bezručova 300; **Brno**: GARANCE-Q, Koliště 39, Knihkupectví ČS, Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice**: Prospektrum, Kněžská 18, SEVT, a. s., Krajinská 38; **Hradec Králové**: TECHNOR, Hořická 405; **Chomutov**: DDD Knihkupectví-Antikvariát, Ruská 85; **Jihlava**: VIKOSPOL, Smetanova 2; **Kadaň**: Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno**: eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy**: Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/I.; **Kolín 1**: Knihkupectví U Kašků, Karlovo nám. 46; **Liberec**: Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most**: Knihkupectví Růžička, Šeříková 529/1057; **Olomouc**: BONUM, Ostružnická 10, Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava**: LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Dr. Šmerala 27; **Pardubice**: LEJHANEC, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň**: ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1**: FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NADATUR, Hybernská 5, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 4**: Abonentní tiskový servis, Zdiměřická 1446/9, PROSPEKTRUM, Nákupní centrum, Budějovická, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5**: SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6**: PPP – Staňková Isabela, Verdunská 1; **Praha 8**: JASIPA, Zenklova 60; **Praha 10**: BMSS START, areál VÚ JAWA, V Korytech 20; **Přerov**: Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Příbram**: VEMA, Korecká Blanka, Čechovská 138; **Sokolov**: Arbor Sokolov, a. s., Nádražní 365; **Šumperk**: Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Teplice**: L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov**: Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem**: 7 RX, s. r. o., Mírová 4, tel.: 047/44 249, 44 252, 44 253; **Zábřeh**: Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Zlín-Louky**: INFOSERVIS, areál Telekomunikačních montáží; **Zlín-Malenovice**: Ing. M. Kučeřík, areál HESPO; **Znojmo**: Knihkupectví Houdková, Divišovo nám. 12; **Žatec**: Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného**: jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace**: informace na tel. čísle 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnická osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.